

Járásbíróság

A [redacted] Járásbíróság a dr. Ivány Borbála ügyvéd [redacted] által képviselt [redacted] felperesnek – [redacted] által képviselt Magyar Állam alperes ellen kártalanítás megfizetése iránt indított perében meghozta az alábbi

í t é l e t e t.

A bíróság a keresetet elutasítja.

A bíróság kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 112.500,- (Száztizenkettőezer-ötszáz) forint perköltséget.

A perben felmerült egyéb költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a [redacted] Törvényszékhez címzett de a [redacted] Járásbíróságon benyújtott fellebbezéssel lehet élni.

A bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, a bíróság azt indokoltnak tartja, vagy tárgyaláson fogantatosítható bizonyítást kell lefolytatni. A fellebbező félnek a tárgyalás tartására irányuló kérelmét a fellebbezésében kell előterjesztenie. A fellebbező fél ellenfele a fellebbezés kézbesítésétől számított tizenöt napon belül tárgyalás tartását kérheti. A felek kérelme alapján sem kell tárgyalást tartani, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a 379. és 380. §-ban meghatározott okból kell hatályon kívül helyezni, a fellebbezés csak a perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, a fellebbezés csak a teljesítési határidővel vagy a részletfizetés engedélyezésével, illetve az előzetes végrehajthatósággal kapcsolatos, a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul.

INDOKOLÁS

A bíróság a felek nyilatkozatai, [redacted] tanúvallomásai, valamint a [redacted] Járásbíróság [redacted] [redacted] számú ügyeinek iratai, az alperes ambuláns kezelőlapjai, a 2020. március 12-én kelt lelete, és az [redacted] Országos Büntetés-végrehajtási Intézet tájékoztatása alapján az alábbi tényállás állapította meg:

A felperes 2014. május 8. napjáig [redacted] fogyatékoság, [redacted] miatt rendszeres ambuláns kezelésre járt [redacted] gyermekpszichiáterhez A kezelés során

gyógyszeres terápiában részesült. Ezt követően orvosi kezelésre nem volt szüksége, 2018. március ██████ 18. életévét betöltötte. 2020. március 12-én ██████ Kistérségi Járóbeteg Központ Pszichiátriai Osztályán leletet állított ki, ██████

javasolta a ██████ gyógyszeres kezelést.

A felperessel szemben a ██████ Járásbíróságon ██████ szám alatt gondnokság alá helyezés iránti per volt folyamatban, amelyben a bíróság a keresetet elutasította, a felperest nem helyezte gondnokság alá, a felperes jelenleg sincs gondnokság alatt.

A felperessel szemben a ██████ Rendőrkapitányság 2019. július ██████.szabs. számú határozatával 50.000,- forint pénzbírságot szabott ki személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelezettség megszegése szabálysértés elkövetése miatt. A felperes a pénzbírságot nem fizette meg, illetve közérdekű munkával nem váltotta meg, így a ██████ Járásbíróság, tekintettel arra, hogy az elkövető a bíróság felhívására átváltoztatást kizáró okot nem jelentette be és tárgyalás tartását nem kérte, a 2019. szeptember 30-án kelt és jogerős ██████ számú végzésével a meg nem fizetett pénzbírságot 10 nap szabálysértési eljárásra változtatta át. Ezt követően a felperes és a ██████ Járási Ügyészség perújítási kérelme alapján a ██████ Járásbíróság ██████ számú, 2020. augusztus 29. napján jogerős határozatával az elzárásra átváltoztató végzését hatályon kívül helyezte, az átváltoztatást mellőzte, és a ██████ Rendőrkapitányságot új határozat hozatalára kötelezte. A hatályon kívül helyezés oka az volt, hogy a felperes fogyatékos személynek minősül. Emiatt a bíróság a Szabs. tv. 141.§ (1) bekezdés első fordulata alapján, az átváltoztatás törvényi feltételeinek hiánya miatt, az elzárásra történő átváltoztatást a Szabs. törvény 10.§ a) pontjában meghatározott okból mellőzte. A ██████ Rendőrkapitányság 2021. február 5. napján jogerős határozatával az eljárást elévülés miatt megszüntette. A határozatban tájékoztatta a felperest, hogy a Szabálysértési törvény 133/A.§-a szerint hat hónapon belül kértalanítási igényt terjeszthet elő.

A ██████ Rendőrkapitányság 2019. július 26. napján jogerős, ██████szabs. számú határozatával a felperest személyazonosság igazolással kapcsolatos kötelezettségek megszegése szabálysértés elkövetése miatt 50.000,- forint pénzbírsággal sújtotta. Miután a felperes a pénzbírságot nem fizette meg, illetve közérdekű munkával nem váltotta meg, a ██████ Járásbíróság, tekintettel arra, hogy az elkövető a bíróság felhívására átváltoztatást kizáró okot nem jelentett be és tárgyalás tartását nem kérte, 2019. október 11-én kelt és jogerős végzésével a meg nem fizetett bírságot 10 nap szabálysértési elzárásra változtatta át. A ██████ Járásbíróság a felperes és a ██████ Járási Ügyészség által kezdeményezett perújítás folytán a ██████ számú végzésével az átváltoztató határozatát hatályon kívül helyezte, az átváltoztatást mellőzte, és a ██████ Rendőrkapitányságot új eljárásra, illetve új határozat hozatalára kötelezte. A hatályon kívül helyezés oka ugyanaz volt, mint a ██████ számú végzés esetén. A ██████ Rendőrkapitányság 2021. február 5. napján jogerős határozatával az eljárást elévülés miatt megszüntette. A határozatban tájékoztatta a felperest, hogy a Szabálysértési törvény 133/A.§-a szerint hat hónapon belül kértalanítási igényt terjeszthet elő.

A ██████ Rendőr-főkapitányság 2019. július 18-án jogerős ██████ számú helyszíni bírság szelvényével a felperest köztisztasági szabálysértés elkövetése miatt 20.000,- forint bírsággal sújtotta. A felperes a helyszíni bírságot nem fizette meg, illetve közérdekű

munkával nem váltotta meg, ezért a [REDACTED] Járásbíróság [REDACTED] számú végzésével – tekintettel arra, hogy az elkövető a bíróság felhívására átváltoztatást kizáró okot nem jelentett be, és tárgyalás tartását nem kérte, a helyszíni bírságot 4 nap szabálysértési elzárásra változtatta át. Ezt követően a felperes és a [REDACTED] Járási Ügyészség perújítási kérelme alapján a [REDACTED] Járásbíróság [REDACTED] számú, 2020. augusztus 31-én kelt és ugyanazon a napon jogerős végzésével az átváltoztató végzését hatályon kívül helyezte, és az átváltoztatást mellőzte. A hatályon kívül helyezés oka ugyanaz volt, mint a [REDACTED] számú végzés esetén. A bíróság azt is megállapította, hogy nincs törvényi lehetőség a helyszíni bírságot kiszabó határozat hatályon kívül helyezésére.

A [REDACTED] Rendőr-főkapitányság 2019. május 19-én jogerős [REDACTED] számú helyszíni bírság szelvényével a felperest tulajdon elleni szabálysértés elkövetése miatt 20.000,- forint bírsággal sújtotta. A felperes a helyszíni bírságot nem fizette meg, illetve közérdekű munkával nem váltotta meg, így a [REDACTED] Járásbíróság [REDACTED] számú végzésével – tekintettel arra, hogy az elkövető a bíróság felhívására átváltoztatást kizáró okot nem jelentett be és tárgyalás tartását nem kérte - a meg nem fizetett bírságot 4 nap szabálysértési elzárásra változtatta át. Az átváltoztató végzéssel szemben a felperes és a [REDACTED] Járási Ügyészség perújítási kérelmet terjesztett elő, amelynek folytán a [REDACTED] Járásbíróság [REDACTED] számú, 2020. augusztus 31-én kelt és jogerős végzésével az átváltoztató végzést hatályon kívül helyezte, és az átváltoztatást mellőzte. A hatályon kívül helyezés oka ugyanaz volt, mint a [REDACTED] számú végzés esetén. A bíróság megállapította, hogy nincs törvényi lehetőség a helyszíni bírságot kiszabó határozat hatályon kívül helyezésére.

A [REDACTED] Rendőrkapitányság 2019. június 22-én jogerős [REDACTED].szabs. számú határozatával a felperest személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelezettségek megszegése szabálysértés miatt 50.000,- forint pénzbírsággal sújtotta. Mivel a felperes a pénzbírságot nem fizette meg, illetve közérdekű munkával nem váltotta meg, így a [REDACTED] Járásbíróság 2019. október 10-én kelt és jogerős [REDACTED] számú végzésével – tekintettel arra, hogy az elkövető a bíróság felhívására átváltoztatást kizáró okot nem jelentett be és tárgyalás tartását nem kérte – a meg nem fizetett bírságot 10 nap szabálysértési elzárásra változtatta át. A végzéssel szemben a [REDACTED] Járási Ügyészség és a felperes perújítást jelentett be, amely alapján a [REDACTED] Járásbíróság [REDACTED] számú, 2020. augusztus 24-én kelt és jogerős határozatával az átváltoztató végzést hatályon kívül helyezte, és a [REDACTED] Rendőrkapitányság pénzbírságának szabálysértési elzárásra történő átváltoztatását mellőzte, valamint a [REDACTED] Rendőrkapitányság határozatát hatályon kívül helyezte, és új eljárásra, illetve új határozat meghozatalára kötelezte. A hatályon kívül helyezés oka ugyanaz volt, mint a [REDACTED] számú végzés esetén. A [REDACTED] Rendőrkapitányság 2021. február 5. napján jogerős végzésével a szabálysértési eljárást elévülés miatt megszüntette. A határozatban tájékoztatta a szabálysértési hatóság a felperest, hogy a Szabálysértési törvény 133/A.§-a szerint hat hónapon belül kártalanítási igényt terjeszthet elő.

A [REDACTED] Rendőrkapitányság 2019. május 30. napján jogerős [REDACTED].szabs. számú határozatával személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelezettségek megszegése miatt a felperest 30.000,- forint pénzbírsággal sújtotta. A felperes a kiszabott bírságot nem fizette meg, illetve közérdekű munkával sem váltotta meg, ezért a [REDACTED] Járásbíróság [REDACTED] számú végzésével a pénzbírságot 6 nap szabálysértési elzárásra változtatta át. A felperes és a [REDACTED] Járási Ügyészség által kezdeményezett perújítás alapján a [REDACTED] Járásbíróság [REDACTED] számú, 2020. augusztus 31. napján

jogerős végzésével az átváltoztatást elrendelő végzést és a Rendőrkapitányság határozatát hatályon kívül helyezte, az átváltoztatását mellőzte, és a Rendőrkapitányságot új eljárásra, illetve új határozat meghozatalára kötelezte. A hatályon kívül helyezés oka ugyanaz volt, mint a számú végzés esetén. Az új eljárásban a Rendőrkapitányság 2021. január 21-én kelt határozatával a szabálysértési eljárást elévülés miatt megszüntette. A határozatban tájékoztatta a felperest, hogy a Szabálysértési törvény 133/A.§-a szerint hat hónapon belül kártalanítási igényt terjeszthet elő.

A Rendőrkapitányság 2019. május 30-án napján jogerős .szabs. számú határozatával a felperest személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelezettségek megszegése szabálysértés miatt 30.000,- forint pénzbírsággal sújtotta. Mivel a felperes a kiszabott pénzbírságot nem fizette meg, és közérdekű munkával sem váltotta meg, ezért a Járásbíróság számú végzésével a pénzbírságot 6 nap szabálysértési elzárásra változtatta át. A felperes és a Járási Ügyészség perújítása alapján a Járásbíróság számú, 2020. augusztus 31. napján kelt és jogerős határozatával az átváltoztató végzést és a Rendőrkapitányság pénzbírságot kiszabó végzését hatályon kívül helyezte, az átváltoztatást mellőzte, és a Rendőrkapitányságot új eljárásra, illetve új határozat meghozatalára kötelezte. A hatályon kívül helyezés oka ugyanaz volt, mint a számú végzés esetén. A Rendőrkapitányság 2021. január 25. napján kelt határozatával a szabálysértési eljárást elévülés miatt megszüntette. A határozatban tájékoztatta a felperest, hogy a Szabálysértési törvény 133/A.§-a szerint hat hónapon belül kártalanítási igényt terjeszthet elő.

A felperes csak szótagolva tud olvasni, mondatokat nem tud egészében értelmezni, írni nehezen tud. A szabálysértési végzések egy részét az akkor vele együtt élő édesanyja átvette, és közölte felperessel, hogy le kell dolgozni a pénzbírságokat, majd közölte azt is, hogy be kell vonulnia a börtönbe. Ezt a felperes nem vette komolyan, és 2019 márciusában Budapestre költözött abból a célból, hogy az elzárásokat ne lehessen rajta végrehajtani. A felperest 2019. december 12. napján Budapesten igazoltatták, és az átváltoztató határozatok alapján a rendőrség elővezette és előállította a Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetbe, amely befogadta őt. A felperest 2000. január 6. napján átszállították az Országos Büntetés-végrehajtási Intézetbe. A Megyei Főügyészség 2020. február 20. napján a felperessel szembeni perújítások szükségessége miatt intézkedett a felperes szabadlábra helyezéséről. Eddig az időpontig a felperes a számú (szelvénytiszviselő) határozatával elrendelt 4 nap, a perben nem szereplő .szabs számú határozattal elrendelt 26 nap, a .szabs. számú határozattal elrendelt 6 nap, a számú (szelvénytiszviselő) határozattal elrendelt 4 nap, a .szabs. számú határozattal elrendelt 10 nap, a számú határozattal elrendelt 6 nap, a .szabs. számú határozattal elrendelt 10 nap, valamint a .szbs. számú 10 nap szabálysértési elzárásból 5 napot elzárást töltött ki.

A felperes vagyonnal nem rendelkezik, az őrizetbe vételét megelőzően Budapesten napi 7.000,- forint jövedelemmel rendelkezett, hajléktalanszállón lakott. 2020 februárjától a felperes a neki a szabálysértéssel kapcsolatos ügyek intézésében segítséget nyújtó dolgozott az ezzel kapcsolatos költségek kifizetése céljából. 2022 januárjától a felperes szórólapp-hordási munkát végez heti 5 napban.

A fenti tényállás alapján a felperes kérte a bíróságot, hogy a Szabs. tv. 133/A.§-a szerint kötelezze az alperest kártalanítás megfizetésére, valamint a vonatkozó határozatok jogerőre emelkedésének napjától a jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat és perköltség megfizetésére. A felperes a kártalanítás keretében nem vagyoni sérelmének a kompenzálását kérte, vagyoni kár kártalanítása iránti igényt nem terjesztett elő. A végrehajtott 10-10 nap szabálysértési elzárásért 500-500.000,- forint, a csak félig végrehajtott 10 nap szabálysértési elzárásért 250.000,- forint, a 4-4 nap helyszíni bírsággal kapcsolatosan végrehajtott elzárásért 200-200.000,- forintot, míg a végrehajtott 6-6 nap szabálysértési elzárásért 300-300.000,- forintot, összesen 2.250.000,- forint nem vagyoni kár kártalanításként történő megtérítését kérte.

Előadta, hogy a felperest 2019. december 12. napján igazoltatták, és előállították a ██████████ Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetbe, ahonnan 2020. január 6-án átszállították az ██████████ Büntetés-végrehajtási Intézetbe. Onnan végül 2020. február 20. napján intézkedtek a szabadítása érdekében. A büntetés-végrehajtási intézetben összesen 71 nap tartalommal került végrehajtásra a szabálysértési elzárás. A ██████████ Járási Ügyészség, valamint a felperes perújítási kérelmet terjesztett elő, arra figyelemmel, hogy a Szabs. tv. 10.§ a) pontja szerint nincs helye szabálysértési őrizetnek és szabálysértési elzárásnak, ha az eljárás alá vont személy fogyatékos személy. A ██████████ Járásbíróság ezt követően az átváltoztató végzéseket hatályon kívül helyezte, és az átváltoztatást mellőzte, tekintettel arra, hogy az alapeljárásban törvénysértést, fogyatékos személlyel szemben átváltoztató határozatot és átváltoztatás végrehajtását észlelte. A felperes értelmileg sérült, enyhe mentális retardációban szenved, az évszakokat és a hónapokat nem tudja felsorolni, a számolás nem megy neki, a pénz nem ismeri. A mindennapi életvitelben, ügyeinek intézésében segítségre szorul. A felperessel szemben a ██████████ Járásbíróságon 4.P. 20.265/2018. szám alatt gondnokság alá helyezés iránti per folyt, amelynek következtében azonban a felperest nem helyezték gondnokság alá. A felperes írni, olvasni nem tud, kézírása csak nehezen olvasható, a gondolatok nem összefüggőek, rajzokat is tartalmaz.

A felperessel szemben hozott elzárásra átváltoztató bírósági határozat jogsértő volt, mert azzal szemben kizáró törvényi ok állt fenn. Emiatt a szabálysértési elzárás végrehajtása önmagában is jogsértő, amelynek következtében a felperes további jogsérelmeket szenvedett el. A törvénysértő szabadságelvonás alapján a sérelmet szenvedett félnek kártalanítás jár, amelyért a Magyar Állam köteles helytállni. A kártalanítás a jogtalan fogva tartás miatti erkölcsi és anyagi kompenzációt hivatott ellátni. A szabadság elvonással a felperesnek sérült az emberi méltósághoz fűződő joga, a személyes szabadsághoz fűződő joga, valamint a magán és családi élethez fűződő joga, valamint a legmagasabb szintű egészséghez való joga. A börtönlét testi, lelki gyötrődést jelentett a felperes számára, családja támogatását nem tudta elérni, telefonon sem tudtak egymással beszélni, látogatásra sem került sor. A felperes büntetlen előéletű, büntetés-végrehajtási intézetben nem volt, fogyatékosága miatt a börtönkörülmények elviselése különös nehézséget jelentett számára. A felperes a büntetés-végrehajtási intézetben nem kapta meg azokat a gyógyszereket, amelyek állapota stabilizálásához szükségesek lettek volna, nagyon rossz pszichés állapotba került, két hónapig tartott, mire ismét kezelhető, szociálisan elfogadható állapotba került. A szabadulást követően pedig erősen szorongott, attól félt, hogy ismételten büntetés-végrehajtási intézetbe kerül.

A felperes hivatkozott az 1993. évi XXXI. törvénnyel a magyar jogszabályok közé emelt Emberi Jogok Európai Egyezményének 5. cikk 1a) és 5. pontjára, amely szerint, aki az 5. cikk rendelkezésének megsértésével végrehajtott szabadságelvonás áldozata, annak joga van kártalanításra. Ez az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata szerint közvetlen és nemzeti bíróságok előtt érvényesíthető jogot keletkeztet a kártalanításra. A kártalanításnak elméletben és gyakorlatilag is elérhetőnek kell lennie az érintett részére, és nem csak az anyagi kár miatt, hanem pszichés nyomás miatt is, stressz, frusztráció következtében, amelyet

az adott személy a jogsértő szabadságelvonás miatt szenvedett el. A törvény szabályozása és a töretlen bírói gyakorlat alapján a kártalanítási kötelezettség fennállása esetén az alperes köteles megtéríteni a felperesnek a szabadságelvonással okozati összefüggésben felmerült vagyoni kárát, és kompenzálni az emiatt bekövetkezett nem vagyoni hátrányokat. A kártalanítási eljárás esetén a jogellenes magatartás vagy a mulasztás nem vizsgálható.

Az Alaptörvény 4. cikkének (1) és (4) bekezdésével szemben a Szabs. tv. jelenlegi szabályozása értelmében, amely a szerződésen kívül okozott kárért való felelősség szabályaira mutat vissza, annak, akinek személyi szabadságát alaptalanul vagy törvénytelenül korlátozták egy szabálysértési eljárásban, nem teljes kárának megtérítésére van joga, hanem kizárólag vagyoni kárának megtérítésére, amelynek következtében nem vagyoni/személyiségi jogi sérelmei kompenzálatlanul maradnak. A Szabs. tv. 133/A.§ 2013. szeptember 1. napján lépett hatályba, ekkor a hatályos Be. is a jogtalan szabadságelvonással kapcsolatos kártalanítás módjára és mértékére ugyancsak az akkor hatályos Ptk. szerződésen kívül okozott kárért való felelősségre vonatkozó szabályait rendelte alkalmazni. Az akkor hatályos Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény szerződésen kívül okozott kárért való felelősségre vonatkozó szabályai között a kár fogalma nem csak a vagyoni kárt, hanem a nem vagyoni kárt is magába foglalta. Tehát a károkozónak a személyiségi jogok sérelméért is kompenzációt kellett nyújtania, nem csak a vagyoni kárért. A 2014. március 15. napján hatályba lépett új Ptk., a 2013. évi V. törvény azonban már élesen külön választotta a vagyoni kár, és a nem vagyoni kár fogalmát, és sérelemdíj fizetését írta elő a nem vagyoni kár, így a személyiségi jogi sérelem kompenzációjára. A szerződésen kívül okozott kár tekintetében az új Ptk. a vagyoni kárra szűkítette le a károkozó felelősségét. Az új Ptk. hatályba lépésével a régi Be. kártalanítási szabályai módosultak, és a kártalanítás módjára már nem csak a szerződésen kívül okozott kárért való felelősség, hanem a kártalanításra és a sérelemdíjra vonatkozó rendelkezéseket kellett alkalmazni. Az új Büntetőeljárás törvény is ugyanígy biztosította a vagyoni és a nem vagyoni kár miatti kompenzációt, a Szabs. tv. azonban nem követte a Ptk. illetve a Be. módosulását, a jogalkotó „elfelejtette” módosítani a szabályozást, a kártalanítás mögöttes szabályaként továbbra is a szerződésen kívül okozott kárért való felelősség szabályait határozza meg. Ebből következik, hogy egyik legalapvetőbb jogának sérelméért több mint 7 éve nem kaphatnak sérelemdíjat azok a személyek, akiket jogtalanul zártak el szabálysértési eljárás keretében. Az Alaptörvény 4. cikk 4. bekezdése szabálysértési eljárásban nem érvényesül, amikor a személyiségi jogi sérelemre nem lehet kompenzációt kapni. A felperes ebben az esetben jelen ügyben sérelemdíjra való igény támasztására nem lesz jogosult, hiszen a bírósági vagy közhatalmi jogkörben okozott kár tekintetében a felperes nem tud felróható jogellenességet bizonyítani. A kártalanítás jogintézményének éppen az a célja, hogy a személyi szabadság adott időben jogszerűnek tűnő, de utóbb megalapozatlannak bizonyult elvonása vagy korlátozása esetén is kapjon kompenzációt a legalapvetőbb emberi jogától, a szabadságától indokolatlanul megfosztott személy.

A felperes előadta, hogy az alperes álláspontjával ellentétben a kártalanítás esedékességének jelen ügyben nem feltétele a jogerős döntést követő felülvizsgálat során hozott megszüntető határozat. A kártalanítás feltétele az, hogy jogsértő legyen a szabálysértési elzárás, ezt pedig a perújítások során hozott bírói végzések mind megállapították. Ezen túl további többletfeltétel, további határozat meghozatala nem szükséges, akár megszüntető határozat meghozatala sem, hiszen maga az átváltoztatás volt jogszabálysértő, még akkor is, ha adott esetben a felperes felelősségét később mégis megállapították volna. Akár az eljárás alá vont személlyel szemben ismét jogszerűen pénzbírságot vagy figyelmeztetést lehetett volna kiszabni, így vele szemben nem szűnt volna meg az eljárás, formálisan nem állt volna rendelkezésre megszüntető határozat, azonban az átváltoztatás jogszerűtlenségén ez nem változtatott volna. Az átváltoztatással kapcsolatos perújítási eljárásban meghozott döntéssel megnyílik a kártalanítási igényre jogosultság is.

A felperes álláspontja szerint a személyi szabadságot korlátozó intézkedésekkel szemben a Be. alkalmazása során széleskörű joggyakorlat alakult ki, amelyet a Szabálysértési törvény szerinti kártalanítás során is alkalmazni kell. Az Alkotmánybíróság által is megerősített gyakorlat szerint a büntetőeljárásban kidolgozott és alkalmazott garanciáknak a bagatell cselekmények büntetőjogában is érvényesülniük kell a szabálysértési eljárások során. A Kúria joggyakorlatelemző csoportja is arra a következtetésre jutott, hogy a Szabálysértési törvény továbbra is olyan szabályozási hiányosságokban szenved, hogy megfelelő alkalmazása jelenleg sem lehetséges a büntető anyagi jog és a büntető eljárási jog rendelkezéseinek kiegészítő alkalmazása nélkül.

A kártalanítás összege nem a pénzbírság helyébe lépett elzárás átváltási kulcsa, a napi 5.000,- forint, ennek a jogszabályhelynek nincs relevanciája abban a tekintetben, hogy milyen kártalanítás jár a fogvatartásért, az egy másik jogintézményt szabályoz.

Az alperes hivatkozásával ellentétben a felperesnek nem róható fel, hogy nem jelezte a fogyatékoságát, hiszen funkcionálisan analfabéta, a bonyolult jogi szövegeket, dokumentumokat nem értette, nem volt elvárható tőle az sem, hogy gondnokához forduljon segítségért, hiszen ideiglenes gondnokától segítséget soha nem kapott. Felróhatóság inkább az állami szervek oldalán mutatkozik, akik nem észlelték a felperes fogyatékoságát a szabálysértési elzárás végrehajtása során. A Ptk. 6:564.§-a foglalkozik a kártalanítással, ami azt mondja ki, hogy a károsult teljes kárát meg kell téríteni, a teljes kárba pedig a vagyoni és a nem vagyoni kár is beletartozik. Akkor is meg kell téríteni a kárt, hogyha a károkozás nem volt felróható senkinek. Ez alapján pedig a jogszerűtlenül elzárt személy teljes kárát meg kell téríteni, amelybe beletartozik a személyiségi jogi sérelem is. Ezen kívül további sérelemdíj is járhat, hogyha felróhatóan okozott kár is felmerült, de az a kártalanításon túl járó sérelemdíj.

Az alperes elsődlegesen a kereset elutasítását, másodlagosan pedig a kártalanítási igény mérséklését és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Az alperes álláspontja szerint a Szabs. tv. 133/A.§ (1) bekezdése szerinti kártalanítás akkor jár, ha perújítás folytán a szabálysértési eljárást megszüntették. Ez a kártalanítás a (3) bekezdés alapján akkor válik esedékessé, ha a jogerős döntést követő felülvizsgálat eredményképpen hozott határozat jogerőre emelkedett. A felperes által 2020. december 8. napján kelt kereset idő előtti, hiszen ebben az időpontban a kártalanítási igénye még nem volt esedékes. Az alperessel szemben kizárólag a Szabs. tv. szerinti kártalanítási igény érvényesíthető, a felperesnek az alperes sérelmet nem okozott, ezért sérelemdíj nem érvényesíthető vele szemben. A rendelkezésre álló adatok alapján az eljáró hatóság és a bíróság jogszerűen járt el. Ha tudomással bírtak volna a felperes állapotáról, nem került volna sor az átváltoztatásra, azonban a felperes még a bíróság felhívása ellenére sem jelezte, hogy az átváltoztatás törvényi akadályba ütközik. A felperes a Ptk. 6:525.§ (1) bekezdésére figyelemmel kármegelőzési, kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettségének emiatt nem tett eleget. Jeleznie kellett volna az eljáró hatóságoknak, hogy gondnokság alatt áll, illetve elvárható lett volna, hogy legalább a gondnokát értesítse.

A kártalanítás iránti felperesi igény összességében is megalapozatlan, eltúlzott. A felperest a szabálysértési hatóság összesen 250.000,- forint pénzbírsággal sújtotta, a jogszabályi rendelkezés alapján egy napi elzárással 5.000,- forint pénzbírság váltható ki. Emiatt a kártalanítási igény legfeljebb ezen összegben lenne elfogadható. A Szabs. tv. 133/A.§ (2) bekezdése önmagában abból az okból, hogy mögöttes szabályként a Ptk. szerződésen kívül okozott kárért való felelősségre vonatkozó rendelkezéseit rendeli alkalmazni, nem tekinthető Alaptörvény ellenesnek. A sérelmet szenvedett személyiségi jogai megsértése esetén sérelemdíj iránti igényét a Ptk. vonatkozó rendelkezésre alapítottan érvényesítheti a jogsértést elkövetővel szemben.

A felperes gondnokság alá helyezése iránti per befejeződött, nem került gondnokság alá, cselekvőképességének korlátozására nem került sor. A ██████████ Megyei Főügyészség levele szerint a felperest a befogadást követő 72 órán belül orvos megvizsgálta, az iratok nem tartalmaznak semmilyen, akár fizikai, akár mentális rendelleneségre való utalást. A hatósági eljárások a felperessel szemben az irányadó jogszabályok keretei között történtek. Arra, hogy az eljárásokban esetleges hatósági túlkapások történtek volna, a keresetekben nincsen utalás. Nem merült fel olyan különös méltánylást érdemlő körülmény, amely megalapozná a felperes sérelemdíjhoz való jogosultságát.

A Szabs. tv. 133/A.§-a szerint kifejezetten az eljárás megszüntetése a kártalanítás feltétele. Ennek a döntésnek a jogerőre emelkedésétől válik esedékessé a kártalanítás. A ██████████ Járásbíróság hatályon kívül helyező döntéseiben nincs tájékoztatás arról, hogy kártalanítást kérhetne a felperes, ezek a tájékoztatások csak a ██████████ Járásbíróság megszüntető végzéseiben szerepelnek, ez is azt támasztja alá, hogy a megszüntető végzés a kártalanítás feltétele. Több szabálysértési ügyben pedig egyáltalán nincs semmilyen megszüntető végzés. Az alperes kiemelte, hogy a felperes által hivatkozott eseti döntések eltérnek a jelen ügytől, hiszen azok a Be. alapján indított kártalanítási perekben születtek. A Szabs. tv. 133/A.§-a kifejezetten a szerződésen kívül okozott károkért való felelősségre vonatkozó rendelkezéseket rendeli alkalmazni, a sérelemdíj követelése sem kifejezett rendelkezéshez, sem közvetve a Ptk. vonatkozó rendelkezésre utalással nem jogosítja fel az elkövetőt. Sem a felperes által csatolt alkotmánybírósági sem a kúriai határozatok nem fogalmazzak meg kritikát a kártalanítás szabályozásával kapcsolatban.

A kereseti kérelem nem megalapozott.

Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt Egyezmény, és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény 2.§-ának 5. cikk 5. pontja szerint mindenkinek, aki e Cikk rendelkezéseinek megsértésével végrehajtott letartóztatás vagy őrizetbe vétel áldozata, joga van kártalanításra.

Az Alaptörvény IV. cikk 4. pontja szerint, akinek szabadságát alaptalanul vagy törvénytől kora korlátozták, kárának megtérítésére jogosult.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (Szabs. tv.) 133/A.§ (1) bekezdése szerint a bíróság jogerős döntése alapján letöltött szabálysértési elzárás büntetésért a bíróság vagy a szabálysértési hatóság jogerős döntése alapján elvégzett közérdekű munka büntetésért, valamint a meg nem fizetett pénzbírság, helyszíni bírság, szabálysértési elzárásra átváltoztatása esetén annak végrehajtásáért, illetve közérdekű munkával történő megváltásáért az elkövetően kártalanítás jár, ha az Alkotmánybíróság határozata, a perújítás, az ügyészi felhívás, illetve indítvány, valamint a helyszíni bírságolás felülvizsgálata (a továbbiakban együtt: jogerős döntést követő felülvizsgálat) folytán az eljárást vele szemben megszüntették.

A (2) bekezdés szerint a kártalanítás módjára és mértékére a Polgári törvénykönyvnek a szerződésen kívül okozott kárért való felelősségre vonatkozó rendelkezéseit az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A kártalanítás a jogerős döntést követő felülvizsgálat eredményeképpen hozott határozat jogerőre emelkedésével válik esedékessé.

A Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:522. § (1) bekezdése szerint a károkozó a károsult teljes kárát köteles megtéríteni.

A (2) bekezdés szerint a teljes kártérítés körében a károkozó köteles megtéríteni

- a) a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést;
- b) az elmaradt vagyoni előnyt; és
- c) a károsultat ért vagyoni hátrányok kiküszöböléséhez szükséges költségeket.

A Ptk. 6:564.§-a szerint, ha jogszabály a jogszerűen okozott kárért kártalanítási kötelezettséget ír elő a kártalanítás módjára és mértékére, a kártérítésre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

Az utóbbi §-hoz fűzött kommentár alapján „a Ptk. szerint a károkozások jogszabály által meghatározott esetköreiben kártalanítás jár. Ezen rendelkezés kifejezésre juttatja azt az alapvető tételt, hogy önmagában a károkozás jogszerűsége nem alapoz meg kártalanítási jogkövetkezményt, ahhoz ugyanis a jogellenesség hiánya mellett kifejezett jogszabályi rendelkezés szükséges. A jogalkalmazás a kártalanításra vonatkozó általános, közös rendelkezések hiányában is eljutott oda, ha teljesülnek az adott jogszabályban előírt kártalanítás előfeltételei, a lebonyolítás, tehát a mérték és a mód tekintetében a kártérítésre vonatkozó szabályok alkalmazása indokolt és elkerülhetetlen. A Ptk. ezen tétel rögzítését annak alapvető jelentőségére tekintettel szükségesnek tartotta. E rendelkezés fontos következményeket von maga után, ugyanis eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában megalapozza a jogszerű károkozó teljes kártalanítási kötelezettségét.”

A felperes a kereseti kérelmében kizárólag személyiségi jogainak megsértése miatti sérelemdíjat igényelt kártalanításként, míg vagyoni kár iránti igényt nem terjesztett elő. Emiatt a bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy nemzetközi szerződés, az Alaptörvény, illetve a szabálysértési törvény és a Ptk. rendelkezései alapján a szabálysértési eljárásban a pénzbírság és helyszíni bírság szabálysértési elzárásra történő jogszerűtlen átváltoztatása, és annak végrehajtása miatt a felperes kártalanításként sérelemdíjat követelhet-e?

A bíróság a becsatolt szabálysértési perújítási határozatok, illetve a felperes korábbi ambuláns lapjai és leletei alapján megállapította, hogy a felperesnél enyhe mentális retardáció állapot áll fenn, amely miatt fogyatékos személynek minősül, és a Szabs. tv. 10.§ a) pontja szerint nincs helye vele kapcsolatban szabálysértési elzárásnak. Ezt a körülményt az alperes sem tette vitássá.

A bíróság megállapította azt is, hogy a felperes kereseti kérelmében felsorolt szabálysértési elzárások átváltoztatását kimondó bírósági határozatok ezen jogszabályi rendelkezéssel ellentétesek voltak. A felperes pénzbírságait és helyszíni bírságait nem lehetett volna szabálysértési elzárásra átváltoztatni, ezért a felperes ellen végrehajtott szabálysértési elzárás jogellenes, törvénysértő volt.

Ezt követően vizsgálta a bíróság, hogy a törvénysértő szabadságkorlátozás miatt a felperes milyen mértékű kártalanításra jogosult? Ezen belül is a felperes kereseti kérelmének megfelelően milyen mértékű sérelemdíjra jogosult?

Kártalanítási igény csak jogszabály által előírt kártalanítási kötelezettség esetén érvényesíthető. A felperes által érvényesített kártalanítási igény feltételeit pedig a Szabs. tv. 133/A.§ (1) bekezdése pontosan meghatározza. Ez alapján kártalanítás a szabálysértési elzárásra való átváltoztatás esetén akkor jár, hogyha perújítást követő eljárás folytán az eljárást a felperessel szemben megszüntették. Erre a megszüntetésre a szabálysértési bírságokkal kapcsolatos perújítási eljárásokat követően a ██████████ Rendőrkapitányságon minden esetben sor került, míg a helyszíni bírsággal kapcsolatos perújítási eljárást követően az eljárás megszüntetésére nem került sor. Az átváltoztató végzést hatályon kívül helyező, a

perújításban hozott döntés indokolása szerint a helyszíni bírság hatályon kívül helyezésére nem volt törvényi lehetőség. Ebből pedig az a következtetés vonható le, hogy a két helyszíni bírsággal kapcsolatos 4-4 nap szabálysértési elzárás átváltoztatásával kapcsolatban a Szabs. tv. 133/A.§-a szerinti kártalanítás feltételei nem állnak fenn. A bíróság ebben a körben nem értett egyet a felperesnek azzal az álláspontjával, hogy a megszüntető határozaton a felperes esetében a perújítási döntést kell érteni, és az egyenlő a jogszabályban írt megszüntetésre vonatkozó határozattal. A kártalanítás lehetőségét ugyanis a jogalkotó kifejezetten a jogszabályban rögzített feltételek fennállta esetén biztosítja a károsultak részére. Amennyiben a feltételek nem teljesülnek, a károsult nem jogosult kártalanításra.

A fentiekre figyelemmel a szabálysértési pénzbírságok elzárásra történő átváltoztatásával kapcsolatban a Szabs. tv. 133/A.§ (1) bekezdésében foglalt kártalanítás feltételei teljesülnek, azonban a Szabs. tv. 133/A.§ (2) bekezdése alapján a felperes sérelemdíj megtérítése iránti igényt az alperessel szemben nem érvényesíthet.

A felperes hivatkozott ebben a körben az Alaptörvény jogszabály szöveg értelmezésére vonatkozó rendelkezésére is.

Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával, és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Ebben a körben a bíróság figyelembe vette a Szabs. tv. 133/A.§-át a Szabs. törvénybe foglalt 2013. évi XCIII törvény 162.§-ához fűzött indokolást. Eszerint „az Alkotmánybíróság 38/2012. (IX. 14.) AB határozatával és a 39/2012. (XII. 06.) AB határozatával összefüggésben merült fel, hogy a Szabs. tv. nem szabályozza azt a büntetőeljárásban ismert jogintézményt, miszerint a befizetett pénzbírság, helyszíni bírság, szabálysértési költség visszafizetésének meghatározott feltételekkel helye van. Szintén hasonlóan a büntetőeljáráshoz, ugyancsak indokolt megteremteni a kártalanítás jogintézményét a szabálysértési eljárásban az elzárás, illetve a közérdekű munka vonatkozásában. Ezáltal akkor, ha a jogerősen befejezett szabálysértési eljárás rendkívüli jogorvoslat keretében felülvizsgált eredményeként az elkövető felelősségét nem állapítják meg, és az eljárást megszüntetik, az érintett személy – a polgári jog szabályaival összhangban a vele szemben alkalmazott hátrányos jogkövetkezmények miatt keletkezett, ám nem jogellenesen okozott kárának megfizetésére tarthat igényt.”

A Szabs. tv. módosítása 2013. szeptember 1-jén lépett hatályba, a normaszöveg elfogadása 2013. június 20-án történt. Ekkor már ismert volt a 2013. február 26. napján elfogadott Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény azon dogmatikai megoldása, hogy a szerződésen kívül okozott kárért való felelősségre vonatkozó rendelkezéseket a Ptk. hatodik könyvében, míg a sérelemdíjra vonatkozó rendelkezéseket a Ptk. második könyvében helyezte el. Ismert volt az is, hogy ezzel a vagyoni és nem vagyoni kár szabályozása a Ptk. két különböző könyvében, egymástól elkülönülten került szabályozásra, attól függetlenül, hogy a szabályozás csak a Szabs. tv. módosítást követően hat és fél hónappal, 2014. március 15-én lépett hatályba. A jogalkotó sem a Szabs. tv. szerinti kártalanítás jogintézmények megalkotásánál, sem a Ptk. hatályba lépésénél a sérelemdíjra vonatkozó rendelkezések alkalmazhatóságát nem tette lehetővé a Szabs. tv. szerinti kártalanítás megállapításánál. Ez

azonban nem zárja ki azt, hogy a károsult sérelemdíj iránti igényét a Ptk. sérelemdíjra vonatkozó szabályai szerint érvényesíthesse az azt okozóval szemben.

A Legfelsőbb Bíróság 2007. június 6. napján kelt Pfv.IV.20.377/2007/9. számú döntésében az az 1959. évi Ptk. kártérítésre vonatkozó szabályait, valamint az akkori Alkotmánynak a jelenlegi Alaptörvénnyel egyező szövegét, illetve a korábbi Szabs. tv. rendelkezéseit értelmezte. Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy „Az alperes a felperesek előállításával és őrizetbe vételével, illetve az I. rendű felperes hosszabb idejű őrizetben tartásával megsértette a felperesek személyhez fűződő jogait. A kényszerintézkedések alkalmazásának alapjául szolgáló tény az 1999. évi LXIX (Szabs. tv.) 142.§-ába ütköző rendzavarás szabálysértését ugyanis a bíróság nem állapította meg egyik felperes esetében sem. E szabálysértés miatt alkalmazható kényszerintézkedések foganatosítása ezért a felperesekkel szemben jogellenes volt. A kényszerintézkedések a felpereseket személyes szabadságukban szükségtelenül korlátozták, és emberi méltóságukban sértették, ezért a Ptk. 84.§ (1) bekezdés a) pontja alapján a jogerős ítélet a jogsértés elkövetését objektív szankcióként jogszabálysértés nélkül állapította meg. A Ptk. 84.§ (1) bekezdés c) pontja alapján a bíróság az eset körülményéhez képest rendelkezhet megfelelő elégtétel adásáról. Az alperes felülvizsgálati kérelmében olyan jogszabálysértésre nem hivatkozott, amely a rendelkezés hatályon kívül helyezését megalapozta volna. Az Alkotmány 55.§ (3) bekezdése alapján az, aki törvénytelen letartozás vagy fogva tartás áldozata volt, kártérítésre jogosult. Miután a Szabs. tv. a jogosulatlan fogva tartással kapcsolatban kártalanítási kötelezettséget nem állapít meg, az, aki az alaptalan szabálysértési eljárás következtében törvénytelenül vált a fogva tartás áldozatává, a Ptk. 339-360.§-ai szerint a szerződésen kívül okozott kártérítésre vonatkozó szabályok alapján követelhet kártérítést.”

A fenti döntésben megfogalmazott álláspont azt támasztja alá, hogy erre vonatkozó külön jogszabályi rendelkezés hiányában kártalanítás nem, csak kártérítés vagy sérelemdíj kérhető a jogellenes szabadságelvonásért.

A fenti döntést követően került sor az új Szabs. tv. és a Be. módosítására, valamint az új Ptk. hatályba lépésére. A Debreceni Ítéltábla már a jelenleg hatályos jogszabályok alapján meghozott Pf.I.20.286/2015/4. számú ítéletében az alábbiakat fejtette ki. „A szabálysértési eljárás feladata annak a megállapítása, hogy az eljárás alá vont személy elkövette-e azt a szabálysértést, amely gyanúja miatt vele szemben az eljárást megindították, amennyiben igen, vele szemben milyen szankció alkalmazása indokolt, a szabálysértési felelősségről döntés a perbeli esetben a bíróságra tartozott. A kényszerintézkedés alkalmazásáról azonban az alperesi hatóságnak akkor kellett döntést hoznia, amikor értelemszerűen a szabálysértési felelősség megállapításra még nem került, annak jogszerűségét nem utólagosan a felelősség megállapításának a tükrében, hanem abból a szempontból kell vizsgálni, hogy az intézkedés a foganatosításakor megfelelt-e a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek. Az ellenkező értelmezés ahhoz a nyilvánvalóan nem támogatható helyzethez vezetne, hogy a felelősség megállapításának a hiányában utóbb minden, az eljárás megindításával, lefolytatásával kapcsolatban alkalmazott kényszerintézkedés jogellenesnek minősülne. Ennek ellentmondana többek között a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény Be. 580-584.§-ában szabályozott kártalanítás intézménye, amely jogszerűen elrendelt kényszerintézkedések foganatosítása esetén határozza meg, meghatározott feltételek, így a nyomozás megszüntetése, terhelt felmentése esetén az állam kártalanítási kötelezettségét, a speciális kártalanítási felelősség meghatározására nyilvánvalóan nem lenne szükség, ha a terhelt felmentésével a kényszerintézkedés eleve jogellenessé „válna”.

A személyiségi jogsértések és a károkozás általános tilalmával szemben a közhatalmi jellegű kényszercselekmények számos esetben szükségképpen az intézkedések által érintettek, személyében és vagyonában hátrányt okoznak: a közhatalmi tevékenység, mulasztás felelősségének alapja ezért elsődlegesen a jogszabályi felhatalmazás, amely során abban kell állást foglalni, hogy a személyiségi jogot sértő magatartásra vonatkozó jogszabályi rendelkezésnek megfelelt-e az adott eljárás.

A bírói gyakorlat egységes abban, hogy a hatósági – így szabálysértési – eljárás során tett jogcselekmények – amennyiben törvényesek – nem alapozhatják meg a személyhez fűződő jogok sérelmét, mivel az állam működése és a társadalom védelme érdekében az irányadó jogszabályok maguk határozzák meg az emberhez fűződő jogok korlátozásának törvényes lehetőségét. Önmagában a hatósági eljárás kezdeményezése, a feljelentés megtétele – valamint a hatósági eljárás során tett nyilatkozatok – személyiségi jogvédelmet nem indokolnak. A hatóság előtti eljárás kezdeményezése személyiségvédelmet nem alapoz meg annak javára, aki ezen eljárás alanya. Arra csak az ad alapot, ha a hatósági eljárás kezdeményezésére, valamint a hatósági eljárás során tett nyilatkozatokra bizonyítottan a rendeltetészerű joggyakorlás körén kívül eső, visszaélészerű joggyakorlás keretében került sor, illetve, ha az adott eljárás tárgyára nem tartozó és személyiségi jogi sérelmet megvalósító többletelemeket tartalmaz.”

A Kúria Pfv.III.20.617/2016/3. számú eseti döntésében a Szabs. tv. 133/A.§-a szerinti kártalanítás iránti ügyben hozott döntést, és a felperes részére az utóbb megszüntetett eljárásban megfizetett 50.000.- forint pénzbírság alapján bekövetkezett vagyoni kártalanítást ítélte meg. Ebben a döntésében a Kúria rámutatott, hogy a kártalanítás módjára és mértékére a Ptk. szerződésen kívül okozott kárért való felelősségre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni a Szabs. tv. 133/A.§ (1) és (2) bekezdése alapján. A kár bekövetkezésekor hatályos Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:522.§ (1) bekezdése értelmében a károkozó a károsult teljes kárát köteles megtéríteni. A Ptk. 6:522.§ (2) bekezdése szerint a teljes kártérítés körében a károkozó köteles megtéríteni a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést, az elmaradt vagyoni előnyt, és a károsultat ért vagyoni hátrányok kiküszöböléséhez szükséges költségeket. A Kúria szerint a „perújítási eljárásban hozott jogerős döntés helyezte hatályon kívül a felperessel szemben az alap szabálysértési eljárásban kiszabott pénzbírságot elrendelő határozatot, amelyet a felperes nem fizetett meg, hanem közérdekű munkával váltotta meg. A hatályon kívül helyezés mellett az eljárás megszüntetésére is sor került. A szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló Szabs. tv. 133/A.§ (1) bekezdése arra az esetre ír elő kártalanítási kötelezettséget az elkövetőnek, ha a bíróság jogerős döntése alapján a meg nem fizetett pénzbírság közérdekű munkával történő megváltásáért, ha a jogerős döntést követő felülvizsgálat folytán az eljárást vele szemben megszüntették. A kártalanítás módjára és mértékére a Ptk. szerződésen kívül okozott kárért okozott való felelősségre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni a Szabs. tv. 133/A.§ (2) bekezdése alapján.”

Az ismertett bírói gyakorlat alapján összességében azt a következtetést lehet levonni, hogy az Alaptörvény kártérítésre vonatkozó rendelkezései tartalommal megtöltő szabálysértési kártalanítás intézménye a Ptk. kártalanításra vonatkozó rendelkezéseitől és a Be. kártalanításra vonatkozó rendelkezéseitől eltérően sajátos kártalanítási jogintézményt hozott létre, amely meghatározott feltételek bekövetkezése esetén és meghatározott károk megtérítése esetén biztosít kártalanítási igényt az alperessel szemben. Az ennek a feltételnek meg nem felelő igényeket a Ptk. egyéb szabályai alapján és a kárt okozóval szemben lehet előterjeszteni. Ez nem jelenti azt, hogy a törvénysértő szabadságkorlátozásért nem jár kártérítés a felperesnek, hanem azt jelenti, hogy a Szabs. törvény által biztosított kártalanítási

jogintézmény a felperest a jelen perben nem jogosítja fel az alperessel szemben érvényesített kártalanításra. Ez a bíróság álláspontja szerint a jogalkotó ilyen tartalmú szándékát fejezi ki, és nem lehet következtetést levonni arra vonatkozóan, hogy a Szabs. tv. 133/A.§-ának rendelkezései hiányosak lennének, az Alaptörvénybe vagy nemzetközi szerződésbe ütköznének.

Erre figyelemmel a bíróság a felperesnek az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 25.§ (1) bekezdése, illetve az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontjára alapított jogszabály alaptörvény ellenességének megállapítása iránti eljárás kezdeményezése iránti kérelmét nem tartotta megalapozottnak, az eljárást nem függesztette fel, és az Alkotmánybíróságot nem kereste meg.

A bíróság a fentiek alapján nem értett egyet a felperesnek azzal az álláspontjával, hogy a szabálysértési kártalanításra vonatkozó szabályok elégtelensége miatt a büntetőeljárásra vonatkozó kártalanítási szabályokat alkalmazza. A felperes által hivatkozott alkotmánybírósági határozat, illetve a Kúria joggyakorlategyző csoportjának álláspontja azt a lehetőséget látta biztosíthatónak, hogy a szabálysértési törvény szabályozási hiányosságait ki lehessen küszöbölni a Be. segítségével. Ezzel szemben a Szabs tv. a kártalanításra vonatkozóan részletes szabályt tartalmaz, amely bár a Be. szabályaitól eltér, azonban ez nem tekinthető szabályozási hiányosságnak, hanem szabályozási eltérésnek. Pontosan erre figyelemmel nem alkalmazhatók a Be. kártalanításra vonatkozó rendelkezései.

Mivel a felperes a Szabs. tv. 133/A.§ szerinti kártalanítás feltételeinek fennállását a perben nem tudta bizonyítani, ezért a bíróság a kereseti kérelmét elutasította.

A perköltség viseléséről a bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 83.§ (1) bekezdése alapján döntött, és a pernyertes alperes költségeinek a megtérítésére kötelezte a pervesztes felperest. A felperest a részére engedélyezett költségmentesség ezen költség megfizetése alól nem mentesíti. Az alperes költségét a bíróság az alperes felszámítása alapján a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4.§ (1) bekezdés a) pontja és 3.§ (2) bekezdés a) pontja szerint, a pertárgyértékre figyelemmel állapította meg, annak 5 %-a, vagyis 112.500,- forint mértékben.

A fellebbezési jog a Pp. 365. § (2) bekezdés a) pontján alapul, az azzal kapcsolatos tájékoztatás a Pp. 376.§-a szerint történt meg.

██████████ **2022. március 7.**

██████████
bíró